

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/128/2017
Identifikačné číslo spisu:	4112239179
Dátum vydania rozhodnutia:	11.10.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:4112239179.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne O. Z., bývajúcej v J., zastúpenej spoločnosťou Jánsky & Partners, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom v Nitre, Štúrova 13, IČO: 47249650, proti žalovaným 1/ F. Z., bývajúcej v J., zastúpenej opatrovníčkou Obcou Lúčnica nad Žitavou, právne zastúpenej Mgr. Martinom Lieskovským, advokátom so sídlom v Nitre, Farská č. 40, 2/ U. S., bývajúcej v O., 3/ W. Q. bývajúcemu v J., 4/ Z. Q., bývajúcej v J., 5/ R. I., bývajúcemu v J., 6/ A. I., zastúpenej Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom v Bratislave, Búdková č. 36, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 12 C 310/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 14. septembra 2016 sp.zn. 25 Co 268/2016, 25 Co 269/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná 1/ má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Rozsudkom zo 14. decembra 2015 č.k. 12 C 310/2012-333 Okresný súd Nitra (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že v podiele 1/4 je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľnosti v katastrálnom území B., ktorá je vedená na liste vlastníctva č. XXX ako parcela č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria vo výmere XXX m², parcela č. XXXX/XX - záhrada vo výmere XXXX m², parcela č. XXXX/XX - záhrada vo výmere XX m² a stavba so súpisným č. XXX stojaca na parcele č. XXXX/XX (ďalej len „sporná nehnuteľnosť“). Vychádzal z toho, že sporná nehnuteľnosť bola predmetom konania o dedičstve po poručiťke Q. Z. (matke žalobkyne), G. a podľa rozhodnutia Štátneho notárstva v Nitre sp.zn. D 2848/83 ju v podieloch po 1/4 nadobudli žalovaná 1/ (sestra žalobkyne) a P. Z. (otec žalobkyne). Súčasťou spisu štátneho notárstva je vyhlásenie žalobkyne z 29. januára 1984 o tom, že splnomocňuje svojho otca, aby prejednal za ňu rodičovskú pozostalosť; dokazovanie znaleckým posudkom ale preukázalo, že podpis na tomto splnomocnení nie je pravým podpisom žalobkyne. I keď v súčasnosti je žalovaná 1/ v katastri nehnuteľností vedená ako výlučná vlastníčka spornej nehnuteľnosti, podľa právneho názoru súdu prvej inštancie žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení [§ 80 písm. c/ Občianskeho

súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“)], lebo konanie o dedičstve po Q. Z. bolo právoplatne skončené. Žalobkyňa musela mať primeranú vedomosť o priebehu a výsledkoch konania o dedičstve po matke a ak s rozhodnutím o dedičstve nesúhlasila, mala sa svojich práv domáhať v rámci dedičského konania. Rozhodnutie o dedičstve, ktorým bola schválená aj dohoda dedičov o vyporiadaní dedičstva, bolo doručené všetkým účastníkom dedičského konania (žalobkyňa ho prevzala osobne) a nadobudlo právoplatnosť 14. marca 1984. Tvrdenia žalobkyne o tom, že si nepamätá doručovanie tohto rozhodnutia a nevie, či podpísala doručenkú, považoval súd prvej inštancie za účelové. S poukázaním na § 135 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého je súd viazaný rozhodnutím štátneho notárstva, konštatoval, že ak nebol zachovaný postup upravený v § 175 a až § 175zd O.s.p., nemožno ho obchádzať žalobou, ktorou sa právny nástupca poručiteľa domáha určenia, že je spoluvlastníkom veci patriacej do dedičstva. Vzhľadom na to, že žalobkyňa obchádza postup podľa týchto ustanovení, nemôže sa podanou žalobou domáhať určenia spoluvlastníctva sporných nehnuteľností. O trovách konania súd rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Okresný súd Nitra uznesením z 20. januára 2016 č.k.12 C 310/2012-341 zaviazal žalobkyňu zaplatiť štátu náhradu trov konania (§ 148 ods. 1 O.s.p.).

3. Na odvolanie žalobkyne proti uvedenému rozsudku a uzneseniu súdu prvej inštancie Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 14. septembra 2016 sp.zn. 25 Co 268/2016, 25 Co 269/2016 napadnutý rozsudok vo vzťahu k žalovanej 1/ potvrdil a napadnuté uznesenie zrušil s tým, že vec v rozsahu zrušenia vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Rozhodol tiež, že žalovaná 1/ má a žalovaní 2/ až 6/ nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania. Dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne proti rozsudku súdu prvej inštancie nie je dôvodné, lebo súd v potrebnom rozsahu zistil rozhodujúci skutkový stav a spor po právnej stránke správne posúdil. Odvolací súd preto rozsudok prvoinštančného súdu potvrdil podľa § 387 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nevykonával ňou navrhnuté dokazovanie (či osobne) podpísala doručenkú o prevzatí rozhodnutia o dedičstve, odvolací súd uviedol, že jej procesný úkon z 13. októbra 2015, ktorý považovala za návrh na vykonanie dokazovania, ale ani iný jej úkon v priebehu konania nebolo možné považovať za návrh na vykonanie dokazovania - žalobkyňa v tomto úkone len upozornila, že v konaní bude potrebné skúmať, či došlo k doručeniu tohto rozhodnutia. I keby ale taký návrh podala, súd by ním nebol viazaný, lebo o tom, či a ktoré dôkazy sa vykonávajú, rozhoduje súd (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Konaním súdu prvej inštancie preto nedošlo k odňatiu jej možnosti konať pred súdom. V ďalšom odvolací súd uviedol, že žalobkyňa nedôvodne tvrdí, že nebola účastníčkou konania o dedičstve po svojej matke. Skutočnosť, že štátne notárstvo s ňou ako s dedičkou konalo, potvrdzuje plnomocenstvo založené v spise, obsah dohody o vyporiadaní dedičstva a tiež to, že jej bolo doručené rozhodnutie o dedičstve. Žalobkyňa ako účastníčka konania sa teda svojich práv mohla domáhať v rámci konania o dedičstve. Jej žaloba o určenie, že je podielovou spoluvlastníčkou spornej nehnuteľnosti, je neprípustná. Na odôvodnenie zrušenia odvolaním napadnutého uznesenia odvolací súd uviedol, že je potrebné, aby súd prvej inštancie rozhodol o návrhu žalobkyne na oslobodenie od súdnych poplatkov a následne o povinnosti zaplatiť trovy štátu. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP.

4. Proti výroku tohto rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, podala žalobkyňa dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Súdom oboch inštancií vytkla, že nesprávne posúdili otázku naliehavého právneho záujmu na určení jej spoluvlastníckeho podielu spornej nehnuteľnosti a pri formulácii prijatých právnych záverov sa odchýlili od konštantnej judikatúry [napríklad od rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp.zn. 3 Cdo 112/2004]. Žalobkyňa so závermi súdov vyslovila nesúhlas, zastávajúc naďalej názor, že jej žaloba je spôsobilá dosiahnuť konečnú úpravu dosiaľ sporných práv. Podľa jej presvedčenia súdy v danom prípade postupovali formalisticky v súvislosti s posudzovaním (ne)navrhovaného, resp. (ne)vykonaného dokazovania, čím došlo k zásahu do jej práva na spravodlivý súdny proces. Výsledky vykonaného dokazovania preukázali, že nepodpísala plnomocenstvo, ktoré jej otec použil v konaní o dedičstve. Ak bol sfaľovaný jej podpis na plnomocenstve, stalo sa tak zrejme v úmysle zamedziť jej účasti na dedičskom konaní. Možno preto

dôvodne predpokladať, že sfaľovaný bol aj jej podpis na doručenke „potvrdzujúcej“, že osobne prevzala rozhodnutie o dedičstve. A práve preto mali súdy vykonať dokazovanie aj týmto smerom. Pokiaľ by odvolací súd nepristupoval k otázke návrhu na vykonanie dokazovania (náležitosti ktorého procesné predpisy nestanovujú) formalisticky, bol by jej procesný úkon z 13. októbra 2015 považoval za návrh na vykonanie takéhoto dokazovania. Navyše, § 120 O.s.p. predpokladal, že za istých podmienok súd vykoná aj dokazovanie, ktoré nebolo navrhované. Podľa názoru žalobkyne má absencia (sfaľovanie) jej podpisu na plnomocenstve „udelenom“ otcovi ten dôsledok, že k dohode o vyporiadaní dedičstva vôbec nedošlo. Neexistencia tejto dohody nemohla byť konvalidovaná ani prípadným doručením rozhodnutia o dedičstve žalobkyni (čo naďalej popierala), a preto sa v konaní dôvodne domáhala určenia, že je spoluvlastníčkou 1/4 spornej nehnuteľnosti. Z týchto dôvodov žiadala rozsudky súdov oboch inštancií zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Žalovaná 1/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že rozhodnutia prvoinštančného a odvolacieho súdu spočívajú na správnych záveroch. Podľa jej názoru žalobkyňa neopodstatnene vytýka súdom vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Vykonanie dokazovania, ktoré má dovolateľka na mysli, sa malo týkať toho, čo žalobkyňa celkom nevyklúčovala (nebola si istá sfaľovaním jej podpisu aj na doručenke), len o tom nemala vedomosť. Tvrdenia žalobkyne, že so zreteľom na individuálne okolnosti daného prípadu mala naliehavý právny záujem na požadovanom určení, vyvrátili už súdy poukázaním na to, že bola účastníčkou právoplatne skončeného konania o dedičstve a podanou žalobou obchádza postup v zmysle § 175 až § 175zd O.s.p. Žalovaná 1/ preto žiadala dovolanie zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

6. Opatrovníčka žalovanej 1/ uviedla, že predmetný spor je traumou celej rodiny a je potrebné ho spravodlivo ukončiť.

7. Žalovaní 2/ až 5/ (poznámka dovolacieho súdu: v zmysle bodu 7. dovolaním napadnutého rozsudku už súd prvej inštancie s nimi nemal konať) uviedli, že s predmetným sporom nič nemajú.

8. Slovenský pozemkový fond označil napadnuté rozhodnutie za vecne správne a navrhol, aby dovolanie bolo zamietnuté.

9. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

10. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp.zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

11. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

12. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

13. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp.zn. II. ÚS 172/03 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „ÚS“, ide o odkaz na rozhodnutie ústavného súdu príslušnej spisovej značky)].

14. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

15. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovení § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Z ustanovení CSP, ktoré sa vzťahujú na dovolacie konanie, nevyplýva jednoznačne, či prichádza do úvahy takéto súbežné uplatnenie prípustnosti dovolania.

16. Otázka možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle týchto ustanovení CSP bola riešená veľkým senátom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktorý v uznesení z 19. apríla 2017 sp.zn. 1 VCdo 2/2017 konštatoval, že: a/ kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 CSP je neprípustná, b/ ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, c/ ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.

17. Uvedeným rozhodnutím veľkého senátu, ktoré je dostupné aj na internetovej stránke najvyššieho súdu (www.nsud.sk), sú senáty najvyššieho súdu viazané (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP).

18. Vec prejednávajúci trojčlenný senát najvyššieho súdu, riadiac sa právnymi závermi vyjadrenými v označenom rozhodnutí veľkého senátu, skúmal prípustnosť dovolania žalobkyne len podľa ustanovenia § 420 CSP (nezaoberal sa teda prípustnosťou jej dovolania z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP - neskúmal preto ani, či sa odvolací súd svojimi právnymi závermi neodklonil od zaužívanej praxe dovolacieho súdu, alebo či odvolací súd riešil právnu otázku dosiaľ dovolacím súdom nevyriešenú; z toho istého dôvodu neposudzoval dovolací súd ani správnosť záveru súdov, že žalobkyňa nepreukázala svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení).

19. Žalobkyňa namieta existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci

procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

20.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

20.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu (právne posudzovanie sporu). „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu v rozhodnutí sp.zn. 1 VCdo 2/2017 uviedol, že pojem „procesný postup“ súdu treba takto vykladať aj za účinnosti CSP.

20.3. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Realizácia procesných oprávnení sa procesnej strane neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nesprávne právne závery [vrátane záverov o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu na žalobou požadovanom určení] nezakladajú prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Na tom zotrval aj aktuálny judikát R 24/2017.

21. Žalobkyňa tvrdí, že k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP došlo tým, že súdy za účelom zistenia pravosti jej podpisu na doručke nevykonali ňou navrhované dokazovanie súdnym znalcom z odboru písomznalectva. Podľa jej názoru bol postup súdov formalistický, procesne nesprávny a prehliadajúci to, že išlo o okolnosť významnú pre daný spor, preto k obstaraniu skutkových zistení týkajúcich sa doručenia predmetného rozhodnutia mali súdy pristúpiť aj bez prípadného podnetu (návrhu) procesnej strany.

22. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu do 30. júna 2016 sa vyskytovali námietky dovolateľov týkajúce sa nedostatkov v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, prípadne nesprávnosti hodnotenia výsledkov dokazovania. Najvyšší súd vo vzťahu k takýmto námietkam dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012).

23. K dovolacej argumentácii žalobkyne dovolací súd uvádza, že i keď predchádzajúca právna úprava ukladala účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, súd nebol viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani nebol povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie toho, či sa vyhovie návrhu na vykonanie dokazovania a ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, bolo vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Najvyšší súd to vyjadril už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 37/1993, v ktorom vysvetlil, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu zmätočnosti znemožňujúcu realizáciu procesných

oprávnení účastníka konania. V rozhodnutí, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 125/1999, najvyšší súd vysvetlil, že ak súd v priebehu konania nevykonával všetky navrhované dôkazy, nemožno to považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Nová právna úprava na samej podstate týchto skorších právnych záverov najvyššieho súdu nič nezmenila. To znamená, že pokiaľ súd nevykonával dokazovanie zamerané na zistenie pravosti podpisu žalobkyne na doručenke pripojenej k rozhodnutiu o dedičstve, nekonal spôsobom relevantným z hľadiska § 420 písm. f/ CSP.

24. Nad rámec uvedeného najvyšší súd poznamenáva, že žalobkyňa zrejme vychádza z predpokladu, že ak by sa vykonalo dokazovanie posudkom súdneho znalca z odboru písmoznalectvo, vyšlo by najavo, že rozhodnutie o dedičstve jej nebolo doručené a že toto zistenie by zvýšilo jej výhľady na úspech v predmetnom spore. Tento predpoklad je však mylný. Najvyšší súd už dávnejšie konštatoval, že ak zákon výslovne ustanovuje, že sa rozhodnutie doručuje určitým spôsobom, nemá jeho nesprávne doručenie účinky riadneho doručenia, a to ani vtedy, ak sa rozhodnutie prípadne (iným spôsobom) dostalo do dispozičnej sféry adresáta zásielky (R 19/1968). Ak rozhodnutie nie je doručené riadne (v súlade so zákonom), nezačne dotknutému účastníkovi plynúť lehota na odvolanie a rozhodnutie nenadobudne právoplatnosť. Ak teda rozhodnutie o dedičstve nebolo žalobkyni riadne doručené, rozhodnutie o dedičstve nenadobudlo právoplatnosť (konanie o dedičstve po jej matke „zostalo otvorené“) a žalobkyňa by sa ochrany svojich práv mohla domáhať výlučne v rámci (neskončeného) konania o dedičstve. Právne dôsledky zistenia, že rozhodnutie o dedičstve nebolo žalobkyni riadne doručené, by teda protirečili jej argumentácii, podľa ktorej má naliehavý právny záujem dosiahnuť ochranu svojich práv ňou podanou určovacou žalobou.

25. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné. Najvyšší súd preto jej dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

26. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.